

లిల్లి(ట్యూబ్ రోజ్)

దీనిని 'నేల సంపగి' అని కూడ పిలుస్తారు. లిల్లి పూలను అలంకరణ కొరకు వాడుతారు. పూల నుంచి సుగంధ తైలం ఉత్పత్త చాలా లాభదాయకం.

వాతావరణం : సమశీతోష్ణ స్థితిలో వేయదగినటువంటి పంట. 20 నుండి 35° సెల్సియస్ ఉష్ణోగ్రత అనుకూలం. బాగా సూర్యరశ్మి సోకే ప్రదేశాన్ని ఎన్నుకోవాలి. నీడ ఎక్కువగా ఉంటే మొక్కలు బలహీనంగా, పొడవుగా పెరుగుతాయి.

నేలలు: వివిధ రకాల నేలల్లో సాగుచేయవచ్చు. సారవంతమైన ఒండ్రు నేలలు బాగా అనుకూలం. మురుగు నీరు నిలువకూడదు. నీరు నిలిచే భూముల్లో వేరు వ్యవస్థ దెబ్బతిని పెరుగుదల, పూత తగ్గిపోతుంది.

నాటే సమయం : జులై-ఆగష్టు మాసాల్లో నాటేందుకు అనుకూలంగా వుంటుంది.

ప్రవర్ధనం : దుంపల ద్వారా ప్రవర్ధనం చేస్తారు. ఒక్కొక్క దుంప షుమారు 2-3 సెం.మీ. వ్యాసం కలిగివున్నట్లుయితే పూలకాడ బలంగా పెరిగి ఎక్కువపూలు పూస్తాయి.

రకాలు : దీని యందు సింగిల్ రకాలు(హైదరాబాద్ సింగిల్, కలకత్తా సింగిల్) మరియు డబుల్ రకాలు (హైదరాబాద్ డబుల్, కలకత్తా డబుల్, సుహాసిని) కలవు. సింగిల్ రకాలు దండల తయారీలో, డబుల్ రకాలు బొకేలు, ప్లవర్ వేస్లలో వుంచడానికి అనుకూలంగా వుంటాయి.

నాటేదూరం : దీనిని వరుసల మధ్య 20 నుండి 30 సెం.మీ.మరియు మొక్కల మధ్య 10-20 సెం.మీ. ఉండేట్లు దుంపలను నాటుకోవాలి.

ఎరువులు : సేంద్రీయ ఎరువులతోపాటు నత్రజని, భాస్వరం, పొటాష్లను ఎకరాకు 80 కిలోల చొప్పున వేయాలి. నత్రజని ఎరువును మూడు దఫాలుగా దుంపలు నాటిన తర్వాత 30, 60, 90 రోజులకు వేసుకోవాలి.

నీటి యాజమాన్యం : అవసరం మేరకు 7 నుండి 10 రోజుల వ్యవధితో నీటి తడులు ఇవ్వాలి.

దిగుబడి : ఎకరాకు 60,000-70,000 పుష్పగుచ్ఛాలు, 3-4 టన్నుల విడిపూల దిగుబడిని పొందవచ్చు.

సస్యరక్షణ : లిల్లి పూలను తామర పురుగులు, పేనుబంక, మొగ్గ తొలుచు పురుగు మరియు నిమటోడులు ఆశించే అవకాశమున్నది. రసంపీల్చే పురుగుల నివారణకు లీటరు నీటికి డైమిథోయేట్ 2 మి.లీ. లేదా మోనోక్రోటోఫాస్ 1.6 మి.లీ. కలిపి పిచికారి చేయాలి. మొగ్గ తొలుచు పురుగు నివారణకు ఎండోసల్ఫాన్ 2 మి.లీ. లేక ఎసిఫేట్ 1గ్రా. లీటరు నీటిలో కలిపి పిచికారి చేయాలి. నెమటోడ్స్ నివారణకు ఫ్యూరడాన్ గుళికలు ఎకరానికి 8-10 కిలోల భూమిలో తడివున్నప్పుడు వేసి నివారించవచ్చు. లిల్లిలో వాతావరణ పరిస్థితులనుసరించి కాండం కుళ్ళు తెగులు మరియు పూ మొగ్గ కుళ్ళు తెగులు ఆశించే అవకాశం వుంది. నివారణకు గాసు కార్బండైజిమ్ 1గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి.